

Rahandusministeerium

info@fin.ee

23. mai 2024. a

PÖÖRDUMINE SEOSSES MAJANDUSAASTA ARUANNETE ESITAMISEGA TÖSTETUNUD KITSASKOHTADEGA

I. SISSEJUHATUS

1. Oleme teadlikud, et ministeeriumid on teinud erinevaid jõupingutusi, et ettevõtted esitaksid õigeaegselt majandusaasta aruandeid ja turul ei tegutseks ettevõtteid, kes ei esita majandusaasta aruandeid. Samuti oleme teadlikud, et kavandatakse täiendavaid muudatusi, et seda protsessi lihtsustada ja sujuvamaks muuta.¹
2. Kiidame probleemiga tegelemist ja soovitatavat eesmärki. Pöördumise eesmärk on juhtida ministeeriumi tähelepanu täiendavatele kitsaskohtadele, mille osas me ei ole teadlikud, et planeeritaks seaduse muudatusi, kuid mis meie hinnangul vajaksid analüüsi ja lahendust.

II. SEISUKOHT

3. Vaatamata kehtivatele seadusemuudatustele on võimalik edukalt jätta esitamata majandusaasta aruandeid, kasutades ära seadusest tulenevaid kitsaskohti. Hetkel kasutusel olevad sanktsioonid ei ole piisavad motiveerimaks ettevõtjaid majandusaasta aruandeid esitama.
4. ÄRS § 60 lg 2 p-i 2 kohaselt ei kustutata ettevõtet, kui sellel on käimas kohtuvaidlus. Arvestades kohtute suurt töökoormust on võimalik äriregistrist ettevõtte kustutamist lükata aastaid edasi vastava sätte alusel sisutühja kohtuvaidlusega, mille ainus eesmärk võibki olla ettevõtte kaitsmine kustutamise eest. Näiteks AS Timber (registrikood 12646598) on selgelt mõistnud, et riik ei suuda neid survestada majandusaasta aruandeid esitama. AS Timber'i suuromanik ja finantsjuht Jaakko Kuusk ütles Äripäevale² antud intervjuus: „Aga miks meid ei kustutata? Me teame väga hästi, et meid ei saagi kustutada, aga selleks on omad põhjused.“ Seega on ettevõtjad teadlikult hammustanud läbi võimaluse, kuidas jätta majandusaasta aruanded esitamata tagades, et neid ei kustutata äriregistrist. Ja selliseid võimalusi kasutatakse jõhkralt ning häbitult ära. Kuusk lisas: „Registripidaja tegevus aga ei pane Timberit kiiremini aruandeid esitama. See on meie valitud tee mitte näidata oma teatud andmeid ja teha seda täpselt seaduse piires. Kuid seda ei saa ka lõpmatuseni teha, sest ühel hetkel tuleb piir ette. Neid piire on ka kaks korda katsetanud, pärast turule tulemist 2015. aastal. Me olemegi kahel korral täpselt siis visanud oma andmeid välja, kui me oleme ise õigeks pidanud seda.“

¹ <https://arileht.delfi.ee/artikkel/120288640/ettevotete-sundlopetamisteni-viinud-seadus-laheb-muutmisele-paljud-paasevad-auditeerimise-noudest>

² <https://www.aripaev.ee/uudised/2024/02/17/ettevotete-mangib-konkurentidega-peitust-me-ei-esita-meelega-aruandeid>

5. Seega võimaldab hetkel kehtiv seadusandlus jätta esitamata viimase kolme aasta majandusaasta aruanded ka niivõrd suurel ettevõttel kui AS Timber. MAA kohaselt oli AS Timber'i müügitulu 2019. a 9 300 143 eurot. Avalikel andmetel oli ettevõtte maksustatav käive sel perioodil 4 293 410,75 eurot³. 2024. a I KV oli ettevõtte maksustatav käive 1 882 542,18 eurot ehk 2024. a võib kogu maksustatav käive küündida juba üle seitsme miljoni. Ka peale Äripäeva lugu ja väidetavalt audiitorbürooga KPMG lepingu sõlmimist ei ole tänaseni AS Timber esitanud 2020-2023 aastate majandusaasta aruandeid. Ettevõtte on endiselt kantud äriregistrisse. Kuigi näiteks kingitus.ee kustutati sisuliselt koheselt peale ühe majandusaasta aruande esitamata jätmist.⁴ Kuigi ka kingitus.ee ootas audiitorite järel. Seadusandlus ei tohiks lubada sellist vahet tegemist ning süsteemi ära kasutamist.
6. Kehtivad sanktsioonid ei ole piisavad, et motiveerida ettevõtteid majandusaasta aruandeid esitama. MAA esitamata jätmise eest määratavad trahvid võivad olla motiveerivad väiksematele ettevõtetele, kuid mitte miljonitesse küündivate käivetega ettevõtetele. Hirmu ettevõtte kustutamise ees ei ole, nagu on ka AS Timber avalikult välja öelnud. Seega on igal ettevõttel võimalus võtta neist malli ja konstrueerida mistahes kohtuvaidlus, mis tagab ettevõtte kaitse äriregistrist kustutamise eest. Või kasutada pahatahtlikult ära mõnda teist ÄRS § 60 lg-s 2 toodud erandit.
7. Kokkuvõttes palume ministeeriumil analüüsida meie poolt tõstatatud probleemkohti ning leida seaduse tasandil lahendus, et ettevõtted ei saaks pahatahtlikult jätta majandusaasta aruandeid esitamata. Tarbijatel ja koostööpartneritel peab säilima võimalus kontrollida ettevõtete majandusnäitajaid enne tehingu tegemist. Eesti majanduskeskkond tuleb hoida läbipaistvana.
8. Oleme olnud vastaval teemal ka suhtluses Eesti Võlausaldajate Liiduga, kes jagab meie muret. Eesti Võlausaldajate Liidu juhatuse liige Marie Rosin on vastava pöördumise allkirjastanud toetajana.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

advokaat **Charlotta Rebecca Zobel**

Advokaadibüroo Lepmets & Nõges

Meistri 12, 13517 Tallinn

T: 550 0487

E: rebecca@leno.ee

/allkirjastatud digitaalselt/

Marie Rosin

Pöördumise toetaja

Eesti Võlausaldajate Liidu juhatuse liige

³ <https://www.teatmik.ee/et/personlegal/12646598-AS-TIMBER>

⁴ <https://www.aripaev.ee/uudised/2024/01/10/aruande-esitamisega-hatta-jaanud-kingitustefirma-palub-ettevotte-taastamist-ariregistris>